

7-1266
(G.K.54)

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEP.0.10.20-
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20.12.2011 12:02

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı)

İlgi: 28.11.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-31708 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazınızda, Bursa milletvekili Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'ın Yurt Dışına Çıkış Harcına ilişkin 7/1263 esas numaralı soru önergesi ile Manisa milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın Türkiye'de ve AB ülkelerindeki vergi oranlarına ilişkin 7/1266 esas numaralı ve vergi gelirlerinin kamu net borçlarına oranına ilişkin 7/1267 esas numaralı yazılı soru önergeleri verildiği belirtilmektedir.

Söz konusu sorulara ilişkin cevaplarımız aşağıdadır.

Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN'ın 7/1263 esas no.lu yazılı sorusuna ilişkin olarak;

Yurt dışına çıkışlarda Toplu Konut Fonu kesintisi alınmaktayken adı geçen fonun kaldırılması sebebiyle uygulanabilirliği kalmadığı için uygulamaya süreklilik kazandırılması amacıyla 24460 Sayılı ve 12.07.2001 Tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 4705 Sayılı Yurtdışına Çıkışlarda Harç Alınması Ve 4481 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Anılan kanuna göre yurt dışına çıkış yapan (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hariç) Türk vatandaşlarından çıkış başına 50 ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında harç alınması hükmü getirilmiştir. Bakanlar Kurulu bu harçtan muaf tutulacaklar ile harcın ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve harç miktarını bir katına kadar artırmaya veya kanuni oranlara kadar indirmeye yetkili kılınmıştır. Söz konusu miktar, 4736 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle değiştirilerek ödenecek harç tutarı 70 YTL olarak belirlenmiştir.

Harç tutarının nispeten yüksek olarak belirlenmiş olması, yurt dışına çıkış harcı ödeme prosedüründe yaşanan sorunlar ile geniş muafiyet uygulamasının yarattığı bürokrasi dolaşısıyla yurt dışına çıkış harcı uygulamasının gözden geçirilerek söz konusu sorunları giderici yeni bir düzenleme yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu nedenle 08.03.2007 tarihinde 5597 Sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun İle Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Söz konusu kanuna göre harç tutarı 15 TL olarak belirlenmiş, çıkış tarihi itibarıyla yurtdışında oturma izni bulunanlar ve 7 yaşını doldurmamış olanlar ile yurtdışına ticarî amaçla sefer yapan toplu taşıma ve yük taşıma araçlarının mürettebatı harçtan muaf tutulmuştur. Ödeme bankalar aracılığıyla yapılabilmektedir.

Söz konusu harcın dünya üzerinde farklı isimler altında uygulamaları mevcuttur. Örneğin İngiltere’de 1 Kasım 1994 tarihinden itibaren “Air Passenger Duty” adıyla havayolu kullanıcılarından, gidecekleri havalimanının Londra’ya uzaklığına göre £24-£170 (yaklaşık olarak 69TL - 489TL) aralığında dört kademeli olarak standart miktarlarda havayolu vergisi alınmaktadır. Suriye’den kara ya da hava yoluyla bütün çıkışlarda bütün yolculardan 550 Suriye Lirası (yaklaşık olarak 20TL) alınmaktadır

Söz konusu harcın kaldırılması yönünde bir çalışmamız şu anda bulunmamaktadır.

Sayın Erkan AKÇAY’ın 7/1266 esas no.lu yazılı sorusuna ilişkin olarak;

Ülkemizdeki vergi yükleri ile OECD ve Avrupa Birliği ülkeleri vergi yüklerinin sağlıklı bir kıyaslamasının yapılabilmesi için, Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinde olduğu gibi, sosyal güvenlik primlerini de hesaplamalara dâhil etmemiz gerekir. OECD hesaplamalarına göre dolaylı-dolaysız vergilerinin toplam vergi gelirleri içindeki payına baktığımızda yayımlanmış karşılaştırılabilir uluslararası verilerin olduğu 2010 yılı için sosyal güvenlik primleri dâhil ve iadeler hariç tutulmak üzere OECD ülkelerinde ortalama olarak toplam vergi gelirleri içinde dolaysız vergilerin payı yüzde 66,5 dolaylı vergilerin payı ise yüzde 33,5 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz için yapılan hesaplamalarda aynı yıl için sosyal güvenlik primleri dâhil ve iadeler hariç tutulmak üzere toplam vergi gelirleri içinde dolaysız vergilerin payı yüzde 52,1 dolaylı vergilerin payı ise yüzde 47,9 olarak gerçekleşmiştir.

OECD bölgesinde temel vergi kalemlerinin yıllar itibariyle rakamları ile artış oranlarına bakacak olur isek, 1965–2008 dönemi itibariyle OECD bölgesinde toplam vergi gelirleri içerisinde KDV ve ÖTV gibi genel tüketim vergileri % 67 oranında artış göstermiştir. Mal ve hizmetler üzerindeki vergileri oluşturan kurumlar vergisi sadece % 11 oranında artarken gelir vergisi artışı sabit kalmıştır. Görüldüğü gibi, genel olarak tasarrufların ve yatırımların teşviki suretiyle büyümeyi destekleme amaçlı bir vergi politikası tercihi olarak tüketim vergilerine daha çok yönelim gösterilmektedir.

Bu yönelimin diğer bir göstergesi ise KDV oranlarında yapılan artışlardır. Son zamanlarda, Avrupa’daki pek çok ülke KDV oranlarında artış yapmış ya da yapma hazırlığı içindedir. 2011 yılında genel KDV oranlarını; İngiltere %17,5’ten %20’ye, İtalya % 20’den % 21’e, Portekiz %21’den %23’e, Polonya %22’den %23’e, Letonya %21’den %22’ye, Slovakya %19’dan %20’ye yükseltmiştir.

Yine; Macaristan hâlihazırda % 25 olan genel oranı önümüzdeki yılbaşından itibaren yüzde 27’ye artırmayı, İrlanda hâlihazırda % 21 olan oranı önümüzdeki yıllarda birkaç puan daha artırmayı planlamıştır.

İki yıl önce genel KDV oranı Yunanistan’da yüzde 19 iken bu süre içinde yüzde 23’e, İspanya’da yüzde 16’dan yüzde 18’e yükseltilmiştir.

2009 yılında, AB genel KDV oranı ortalaması %19,8 iken yapılan artışlarla beraber 2011 yılında bu oran %20,7’ye yükselmiştir.

Ülkemizle Avrupa Birliği ülkeleri arasında karşılaştırma yapılabilmesi amacıyla açıklamada ülkemiz için 06.12.2011 tarihinde geçerli olan akaryakıt fiyatları ve 09.12.2011 tarihli döviz kuru dikkate alınarak Euro olarak kullanılacaktır.

Ülkemizde 1 litre kurşunsuz benzin 1,72€ olup bunun 1,03€' su vergidir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı %60,08 olmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde kurşunsuz benzinin fiyatı 1,14€ (Bulgaristan) ile 1,64€ (Yunanistan) arasında değişmektedir. Vergiler bakımından 0,53€ (Güney Kıbrıs Rum Kesimi) ile 0,99€ arasında değişmektedir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı bakımından Hollanda (%61,03), Yunanistan (%60,38) ve İngiltere'nin (%60,31) arkasından dördüncü sırada yer almaktayız.

Euro dizel bakımından ülkemizde 1 litresinin fiyatı 1,59€ olup, bu fiyatın 0,77€'su vergidir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı %48,62 olmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerindeki satış fiyatı 1,20€ (Bulgaristan) ile 1,64€ (İngiltere) arasında değişmektedir. Vergiler bakımından 0,48€ (Lüksemburg) ile 0,95€ (İngiltere) arasında değişmektedir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı bakımından İngiltere (%57,77), İsveç (52,34), İrlanda (%49,79), Almanya (%49,07) ve İtalya'nın (%48,88) altında yer almaktayız.

LPG'nin kilogram satış fiyatı ülkemizde 0,95€ olup, 0,44€'su vergidir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı %45,84 olmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde satış fiyatı 0,59€ (Lüksemburg) ile 0,85€ (Fransa) arasında değişmektedir. Vergiler bakımından 0,09€ (Lüksemburg) ile 0,30€ (Slovakya) arasında değişmektedir. Satış fiyatı içerisindeki vergi payı %14,89 (Lüksemburg) ile %42,48 (Slovakya) aralığındadır.

Sayın Erkan AKÇAY'ın 7/1267 esas no.lu yazılı sorusuna ilişkin olarak;

Ülkemizde kamu net borçlarının genel kamu gelirlerine oranı 2010 yılı için %88,13 olmuştur. Aynı yılda Avrupa Birliği'nde bu oran %141,98 Gelişmiş Ülkelerde %182,89 G7 Ülkelerinde %215,67 olarak gerçekleşmiştir. Ülkelerden örnek verecek olursak 2010 yılında bu oran Yunanistan'da %461,47 Japonya'da %435,43 ABD'de %275,21 Almanya'da %158,50 İngiltere'de %193,14 İspanya'da %153,79'dur.

Ülkemizde bu oran 2002 yılında %213,69 olarak gerçekleşmiştir. Aynı oran 2003 yılında %177,78 2004 yılında %157,23 2005 yılında %128,69 2006 yılında %103,81 2007 yılında %93 2008 yılında %89,61 ve 2009 yılında %101,53 olmuştur.

Bilgilerinize arz ederim

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı